

*DISPV TATIONIS V.
ENVNCIATA LEGALIA,
DE
RER VM DIVISIONE
ET ACQVIREND O EA-
rum Dominio.*

*QVAB
Sacro sanctæ Triadis Auspicio.*

*Auctoritate & permisu Magnifici & Amplissimi Sena-
tus Iuridicæ Facultatis, in incluta Francofurden-
sium Academia.*

*PRAESIDE
HENRICO à Stabenaw ET
Wol denbergf Silesio,*

Pro ingenij modulo

*Ad d.XV. Cal. Aug. horis locoq; consuetis Iu-
ridici exercitij gratia.*

defendere conabitur

*ANDREAS LVCANVS
Svvidnicensis SiL.*

FRA NCOFVRTI

Literis Sciurinis.

ANNO 1601.

Coll. diss. A
222, 52

Diss. A. 222. (52.)

XIV. St. M. VIII. II. f. 40.

*Amplissimis, Clarissimis & prudentiss:
VIRIS,*

**D N. M. V V E N
CESLAO OTTERO IN**
clutæ Svvidnicensium Reipubl.
COS.dignissimo.

NEC NON.

Dn. M. ERASMO ORTLOB IO
Syndico ejusdem Reipubl.vigilan-
tissimo.

*Præceptoribus
Patronis & Fautoribus suis plurio
mum colendis*

*Observantiæ & gratitudinis ergo
hoc è Lycéo S.Themidos tyrocinium*

*Dicando consecro
Consecrando addico
Addicendo offero.*

*Andreas Lucanus Svvid-
nicens. SiL.*

DISPUTATIO V.
DE RERVM DIVISIONE
& adquirendo earum dominio.

Respondente

ANDREA LVCANO SVVIDNIC. SILES.

παράστασις.

Absoluta doctrina illa quæ est de jure personarum, cum nostro transitum faciamus ad secundum juris objectum, RES nimirum.

in pr. Instit. de rer. divis. §. final. Instit. de Iure. N. G. & C. quamvis Vulteius contra Accursium & communiter Dd. ad d. pr. num. 1. & 2. existimet hanc doctrinam alio loco fuisse proponendam, cuius sententia omnino non videtur absurda quem sequitur Anton. Matth. in notis ibid.

Thema I.

SVmmia rerum divisio hæc est (a) quod alias sit corporalis (b) alias incorporalis (c) Illa rursus mobilis (d) vel immobilis: mobilis iterum, vel mobilis in specie vel movens. (e)

(a) Vulteius Instit. hoc tit. num. 5. & lib. 1. I. R. cap. 62. num. 2.
(b) quæ tangi potest L. summa. 1. §. quædam. 1. ff. de rer. divis. §. 1.
Instit. de reb. corpor. & incorpor. (c) d. L. summa 1. & d. §. 1.
(d) L. à Divo Pio 1. 5. §. in venditione ff. de re jud. & ibi Iason. Bartol. in L. quam Tuberonis ff. de pecul. (e) illa est quæ non movetur nisi ab alio, hæc vero quæ à seipsa movetur & principia & causam moventem instrumenta in se habet: Sed hæc distinctio in jure nostro tam accurate non observatur. L. moventium 93. ff. de V. S. d. L. à Divo pio 15. §. in venditione 2. ff. de re jud. L. mandatis. 5. §. & intra 1. ff. de requir reis. Al ciat. in d. L. moventium & ibid. Goeddæus de V. S. Vult. lib. 1. I. R. cap. 62. num. 6. Circa has distributiones non incommode quæritur

E.

titur

ritur ad quamnam speciem referendi sint anni feditus? Ple-
riq; perpetuos rebus immobilibus, temporales mobilibus annumerant. Gail.
2. obs. 10. Mynsing. cent. I. obs. 69. Menoch. lib 2. arb. Iud. quæst. casu
233. num. 2. & 3. Alciat in d. L. moventium 93. num. 6. Colerus de
process. execut. par. I. cap. 3. num. 234. Actiones & nomina nec
mobilia nec immobilia propriè dicuntur: d. L. à Divo Pio §.
in venditione 2. circa fin. L. omnis qui in princip. L. bene à Zenone 3. vers.
& nemo audeat eos C. de quad. prescript. L. si prætorium I. C. de præst.
pig. Verbo non solum super mobilibus rebus & immobilibus & se moven-
tibus, sed etiam super actionibus quæ debitori competunt. Si
verò lex municipalis vel alia necēsitas urgeat, ut ad alterutru
divisionis membrum referantur, ex interpretatione rei ad
quam accedunt huic vel illi accensentur. Alciatus in d. L. mo-
ventium num. 3. Costal. in L. quam Tuberonis 7. §. in peculio 4. ff. de
pecul. Et hanc distinctionem in Camera esse receptam attestatur Ga-
il 2. obs. 11. num. 9 & 10. quem refert & sequitur Colerus de proce-
ss. execut. d. parte, I. d. cap. 3. num. 236. & 237. & seq.

II.

Hactenus fuit distributio rerum substantiam concernens:
sequitur alia, qua res dicuntur alicuius vel nullius: (a) illæ
sunt DEI vel hominis (b) Vnde res alia dicitur divina alia huma-
na: & illa vicissim vere Divina (c) vel quasi. (d.)

(a) Vulteius Instit. de rer. divis. num. 6. 7. & 8. (b) sum
quidem res omnes Dei, sed ita à Iure Consultis distinguuntur ut proximæ
ipsarum caussæ agnoscantur. (c) ut sacra puta ædes sacræ, vel loca
DEO dedicata, vestes sacræ, vas a sacra §. sacra res 2. Instit. de rer. divis.
vel religiosa ut est sepulcrum §. religiosum 9. Instit. d. tit. Religiosus
autem ille locus appellatur, in quo cadaver est sepultū, quod
verum est pro eo spacio quod occupat cadaver in terra & su-
pra, ex latere vero non L. locum 2. §. sepulcrum 7. ff. de relig. &
sumpt. fun. Si tamen membra hominis in varijs locis essent se-
pulta ille locus appellaretur religiosus in quo caput esset. L.
cum in diversis 44. ff. d. relig. & sumpt. fun. Nullus autem consti-
tutus in peccato mortali, vel aliâs paganus potest sepeliri in
Ecclesia. Ioan. And. in c. ad abolendum extra de sepult. (d) ut res
sanctæ, cuius modi sunt, leges, muri, legati §. sanctæ quoque res 3. Q.

Instit. de rer. divis. L. sanctum est 8. L. sacrates 9. ff. eodem. Muros autem ideo dicimus sanctos quia poena capitis constituta est in eos qui aliquid in muros deliquerint. d. l. sanctum 8. §. in municipijs 2. ff. de rer. divis. Quod non solum ad muros spectat Romanos ut quidam male crediderunt. VVesembec. in d. H. sanctæ num. 2. & in addit ad Schneidvv. ibid. & communiter Dd in L. final. ff. de rer. divis. verum etiam ad municipiorum muros & aggeres. Gæddæus ad L. §. num. 17. ff. de V. S. Hotom. ad d. §. sanctæ enunc. 3. & ibid. Vult nū. 2. Non tamē quod de muris de portis quoque, tametsi & hæ sanctæ sint dicendum vult. d. H. sanctæ num. 2. Henric. Salmuth. in notis ad lib. rer. mem. Guid. Fancioll. cap. de septem mund. mirac. sol. mihi 207.

III.

Humanæ res aut sunt publicæ aut privatæ (a) Publicæ ruisus ejusmodi sunt vel jure gentium (b) quales sunt usus aëris, Maris, littoris (c) fluminis (d) vel jure Civili, quales sunt bona civitatum collegiorum. (e.)

(a) l. summa. 1. in fin. ff. de rer. divis (b) §. & quidem naturali jure 1. cum multis seqq. Instit. de rer. divis. (c) d. §. & quidem naturali cum seqq. (d) §. flumina autem 2. Instit. de rer. divis atq; ita flumen est publicum respectu usus L. videamus. 1. ff. de interdict. non publicum proprietatis respectu, L. interpubl. 17. ff. de V.S. quamvis Hotmannus existimet distinctionem hanc usus & proprietatis esse vanam quem refutat vult. Instit. de rer. divis. in pr. num. 16. An autem princeps ad quem flumina publica regalium jure pertinent navigationem in ijs interdicere & prohibere possit quæri video? Affirmantibus ad stipulor. Andr. Rauchbar. in quiuquag. quæst. insig. quæst. 2. 3. ubi hanc questionem in utramq; partem excusit. Quæri hoc loco (ταξεργωτι licet) & illud potest, Vtrum ille qui tenuit aliquod molendinum per triginta annos in aliquo flumine possit alios prohibere ne ibi molendinum habeant? Negat Iason. in L. quo minus num. 27. cum seqq. de flum. ut referunt aureæ & illust. decis. VVittemb. par. 5. cas. 7. Quid ergo si habuerit tempore immemoriali? Distinguunt aureæ & illust. decis. VVittemb. d. p. 5. d. cas. 7. num. 5. quibus omnino adde quæ scribit Tessaur. decis. 16. num. 3. & 4.

Novam ergo molam in proprio solo extruere nemo prohibetur, modo veteribus molendinis aquæ commodum non sub ducat & intervertat. illust. & aur. decis. VVittemb. d. p. 5. casu. 5. p. tot. Andr. Rauchb. in quinquag. quæst. insig. quæst. 27. num. 18. An autem & quando magistratus subditos suos poxit cogere ut frumentum ad molendinum suum portent: vide illust. & aur. decis. VVittemb. d. p. 5. casu. 6. num. 2. & 3. Tessaur. d. decis. 16. num. 7. Andr. Rauchb. in quinquag. quæst. insig. quæst. 27. num. 1. ubi num. 2. elegantem hanc subjicit quæstionem. Si subditi pœnæ metu vel reverentiæ magistratui contra dicere non audeant, atq; ita precepto obediunt, an tertius qui molendinū in vicinia habet lité hanc ob caussam magistratui movere possit, ut quod subditis à magistratu injunctum fuit ipsorum rursum voluntati & arbitrio permittatur? Et re in utramq; partem pensiculata ~~neg~~ affirmitivè concludit. num. 11. & seqq. Riparum porro usus publicus quoq; est iure gentium sicut ipsius fluminis, proprietas vero illarum eorum quorum prædijs hærent. §. riparum quoq; 4. Instit. de rer. divis. L. riparum 5. ff. eodem: Non obstante L. si epistolam 65. §. si qua insula 1. ff. de fluminib Nam quod dicunt ripas publicas esse, id accipiendum est secundum subjectam materiam de usu. VVesemb. ad §. flumina autem 2. num. 6. Instit. de rer. divis. vel ut vult Donellus 4. comm. cap. 3. abusivè vel synechdochice. (e) §. universitatis 6. Instit. d. tit. & ibid. Vult. num. 12.

I V.

Private res sunt res singulorum, vel quæ sunt in singulorum dominio (a) Dominium autem quarundam rerum nanciscimur jure Gentium, quarundam jure Civili (b) illius sunt quantum potissimum modi (b) Occupatio Accessio, Specificatio, Traditionio.

(a) §. singulorum 11. Instit. de rer. divis. eadem videlicet quæ alias in bonis aut in patrimonio esse dicuntur in pr. Instit. d. tit. & L. summa 1. ff. eod non obstante L. 1. ff. de Vsufr. legat. cuins varias resolutiones vide apud Gæddæum in L. bonorum appellatio 49. num. 15. cum seqq. ff. de V. S. (b) d. §. singulorum Instit. d. tit. (c) Vult. Instit. de rer. divis. in pr. num. 28. & lib. 1. I.R. cap. 70. Gæddæus. in L. rei appellatione 23. num. 4. ff. de V. S.

Occupat

V.

Occupatur aliquid vel vi, vel sine vi. Illud fit armis in bello justè suscepito, puta captivitate (a) vel sine bello puta venatione (b) quæ est ferarum (c) avium (d) & piscium. (e.)

(a) §. Item ea quæ 17. Instit. de rer. divis. L. naturalem 5.. §. item quæ ex hostibus 7. ff. d. adquir. rer. dominio. Et hæc personarum veterum tam mobiliū quam immobiliū inter quas hoc inter est, ut mobiles in excursionibus & conflietu captæ iure gentium statim occupantium militum siant sine ulla Imperatoris vel Ducis assignatione, immobiles verò in fiscum redigantur & publicentur. Cuiat. in not. ad d. §. item ea quæ 17. & lib. 2. obs 2. quem sequitur Borcholt. ad d. §. ea quæ eleganter Gæddæus ad L. itinere faciendo. 3. §. ejus qui 1. num. 10. cum multis seqq. de V.S. Dissent ex doctrina Bartoli in d. L. item naturalem 5.. §. item ea. 7. ff. de adquir. rer. dominio Donell. 4. comment. cap. 2 1. (b) quæ etsi jure Civili omnibus ubiq; permissa sit §. feræ. 12. Instit. de rer. divis. L. quidam in fine ff. de adquir. rer. dominio L. unic. C. de venat. ferar lib. 11 tamen propter justissimas & gravissimas causas Imp. Fide. rici constitutiōne non nihil coarctata e. 1. §. si quis rusticus Vers. nemo retia de pace tenenda in Vſibus Feudorum VVittemb. in paratit ff. de adquir. rer. domin. num. 8. Gail. lib. 2. obs. 68. num. 10. & longissima deinde consuetudine & diuturna subditorum patientia privatis citra injuriam adempta est. Covarr. in relect cap peccatum parte 2. §. 8. de R. I. in 6. Illust. & aurea decis. VVittemb. part. 4. quæst. 8. num. 5. cum multis seqq. Petrus Heigius quæst. 1 5. per totam And. Knichen in comment in jus Saxon. verbo Ducum Saxoniae fol. 193 cum seqq. Speckhan. cent. 1. controvers. quæst. quæst. 97. Zoanettus de dupli venatione num. 42. 70. & 71. & in tractatu de empt. & vend. sub pacto retrovend. num. 170. cum multis seqq. Si tamen in Principiis locis temerè quis sibi jus venandi contra publicam sanctionem usurpaverit, pœna injuriæ ad mortem nullo modo extendi potest. Petr. Heig. d. quæst. 1 5. num. 71. & seqq. Zoanettus d. tract. de empt. & vendit. num. 192. And. Knichen d. tract. fol. 14 & illust. & aur. decis. VVittemb. part. 4. quæst. 8. a num. 1 3. usq; ad finem.

E 3

Quod

Quod idem de eo qui in flumine alieno piscatur, & in alieno fundo auocupatur dictum volo. illust. & aur. decis. VVittemb. d. par. 4. quæst. 9. (c) §. feræ igitur bestiæ. 12. Instit. de rer. divis. secus si sint mansuetæ §. Pavonum 15. vers. cervos quoq; Inst. d. tit. (d) d. §. feræ exceptis itidem mansueti generis volucribus. §. Gallinarum 15. Instit. d. tit. (e) d. §. feræ igitur bestiæ.

V I.

Sine vi occupamus aliquid inveniendo nimirum rem que nullius est, ut sunt lapilli gemmæ (a) vel apprehendendo eadem ut rem pro derelicto habitam (b) & thesaurum. (c)

(a) §. item lapilli 17. Instit. de rer. divis. An autem lapillorum vel gemmarum in littore repartarum dominium solo visu sine apprehensione adquiratur quæri potest? Negamus L. si Barsatoram 13 & ibi Gothofred. C. de fide jussoribus. Diff. Christoph. Porcius. Instit. ad d. §. item lapilli. (b) §. quaratione 47. Instit. d. tit. & tot. tit. ff. pro derelicto. (c) §. thesauros 40. Instit. d. tit. qui quia non tam loci pars quam fortunæ donum, & potius nullius, ideo occupantis esse dicuntur, L. si is qui 63. §. si communis 1. ff. de acquir. rer. dominio. Eaq; re non incommode definitur vetus quædam depositio pecuniae cuius memoria non extat ut jam dominum non habeat. L. nunquam 31. §. thesauros. 1. ff. d. tit. De eo autem breviter ita statuendum cum in loco proprio inventum totum inventorii cedere d. §. thesauros 40. L. unica C. de thesaur. lib. 10. in loco vero alieno priuato vel Cœlaris vel fiscalis, vel publico, vel Civitatis inventum pro dimidia inventorii cedere, pro altera dimidia parte ad dominum soli, vel Cœsarem, fiscum, Civitatem pertinere: & hoc ita si fortuito casu invenerit, nam si data opera totus ad dominum pertinet d. L. unica C. de thesaur. lib. 10. & L. Si is qui in aliena 63. ff. de acquir. rer. dominio. In loco vero religioso aut sacro inventus, cui cedat desperate conciliatio est que stio? propter L. non intelligitur 3. §. Si in locis 10. ff. de jure fisci ubi dicitur thesaurum in loco religioso inventum pro dimidia parte cedere inventorii: cui resistit d. §. thesauros ubi totidem verbis quod in d. L. non intelligitur adstruitur negatur. Nos evidens illud dissidium distinctione potius aliqua, conciliare, quam legum contrarie tatem:

contrarietatem statuere malum us. Sententiae nostrae ad stipulatur
Alciatus 7. wægægyðv cap. 1. quem sequitur VVesemb. add d § thesauros
num. 3. & 4. Menoch. lib. 5. præsumpt. cap. 30 num. 8. ubi alios com-
plures refert qui huic sententiæ subscribunt. Diß. Cuiac. lib. 9. obs. 37.
quem sequitur Anton. Matth. add. §. thesauros in notis. Duar. de acquir.
rer. dominio cap. 4. & ad L 7. §. 11. ff. solut. matrim. quem sequitur
Donellus 4. comment. 14. Vultejus ad d. §. thesauros num. 3. & lib. 1.
I.R. cap. 70. num. 17. Covarruvias in relect. cap peccatum part. 3. §. 2.
Inveniens autem thesaurum quantitatatem ejus juramento indi-
care tenetur, imò per tormenta quandoq; veritas ex eo extor-
queri potest. Daniel Moller. in comment. ad constitut. Electoral.
par. 2. cap. 53. num. 8. & 9. & lib. 4. Semest. cap. 27. num. 5.

VII.

Accedit aliquid rei nostræ natura vel opera hominis:
hinc accessio alia naturalis alia artificialis dicitur (a) Illius speci-
es duæ sunt: nam res alia nobis accedit beneficio vel rei nostræ
(b) vel alienæ (c)

(a) Vult ad §. item ea 1 9. Instit. de rer. divis. num. 1. & lib.
1. I.R. cap. 70. num. 35. & 36. (b) huius generis sunt partus
ancillarum, quem et si in fructu esse Scævola & Manilius olim
existimarent, Bruti tamen contrarium sententia ob-
tinuit, eamq; Imp. approbavit in §. in pecudum. 3 8. Instit. d. tit.
ut latè & eleganter declarat Zoanettus de duplice venatione in pr. usq;
ad num. 14. item animalium nostrorum fœtus §. servi autem 4. Instit.
de rer. divis. §. item ea 19. Instit. d. tit. quod per alluvionem agro nostro
adjudicatur §. præterea 20. cum § seq. Instit. d. tit. Insula in flumine nat a
§ insula 23. Instit. d. tit. L adeo 7. § insula 3. ff. de acquir. rer. dominio.
alveus a flumine relictus. §. quod si 23. Instit. d. tit. d. L. adeo. 7. §. quod
si 5. L. ergo. si 30. §. Celsus filius 1. ff. de acquir. rer. dominio. (c) hu-
ius farinæ sunt fructus de quibus ita. Malæ fidei possessor omnes
onnino fructus cuiuscunq; sint generis non tantum extantes
sed etiam consumptos, non perceptos tantum, sed etiam per-
cipiendos, tam naturales quam industriales restituere cogi-
tur. §. et si 2. Instit. de officio judicis. L. domum. 5. L. certum. 22. C. de

R.V.L.

1322365

R.V.L fructus 33.L navis. 62. ff eod.L sed et si 25. §. quod autem ff:
de petit hered. cap gravis extra de restitut. spoliat. sive titulum habeat si-
ve non Ludovic. Vitalis lib. 1. lect. cap. 19. Diss. Accurs. ad §. si quis a non
domino 36. Instit. d. tit. in voce cogitur. Bonae vero fidei possessor
fructus non modo industriales sed & naturales suos facit L.
post litem 4. ff finium regund. L. quæsitum 40. in fin. ff. de adquir. rer.
dominio. Donell. 4. comment. cap. 25. Diss. Cuiac. tract. 7. ad Africam
num pag mihi 327. in explicatione d L. quæsitum. Re vero evicta
tenetur restituere fructus extantes non consumptos d. L. cer-
tum 22. C. de R. V. Hanc sententiam et si Donellus in tractatu de Vsur. et
fructib. cap. 4. & lib. 4. comm. 25 speciosis argumentis oppugnet, no-
stram tamen sententiam veriorem esse ducet Nicolaus Cisnerus in L se-
quitur 4. §. lana ovium 29. ff. de Vsurp. & Vsurp. ubi ad. contraria
Donelli argumenta respondet. A quo autem tempore victori-
bus fructus restituere teneantur e'legantis est quæstionis.
Et si de anteriore interpellatione manifestò non liqueat, a die saltem co-
missæ citationis vel exhibiti libelli fructuum & usurarum rationem, præ-
sertim inhæreditatis petitione habendam esse volunt VVesemb in paratit.
ff. de petit hered. num. 11 & in d. § et si in rem 2. Instit. de offic. ind nū.
7. Cuiac. in paratit. C. de usur. & fruct. legat. & fidei com. quos sequi-
tur And. Rauchbar. in quinquag insig. quest. quest. 28. ubi hanc quæsti-
onem in utramq; partem excusbit.

VIII.

Industrialis seu artificialis accessionis species sunt Sex:
ædificatio (a) suffukura, (b) implantatio, (c) satio, (d) scriptio,
(e) pictura (f.)

(a) §. cum in suo solo 29. cum §. seq. Inst. de rer. divis. ubi
ædificium solo cedere dicitur: quod tamen iure Saxonum non ob-
tinet, qui in alieno solo ædificavit, ædificium auferre
potest. Landrecht lib. 2. art. 53. Zobel. part. 2. different. differentia
63. (b) §. Si tamen 26. Instit. d. tit. Gæddæus ad L. Labeo 14. num
17. de V.S. (c) §. Si Titius 31. Instit. d. tit. cui non repugnat Vi-
opianus in L. idem 5. §. de arbore ff de R. V. qui ex Vari & Nervæ
sententia actionem in re nomine arboris quæ cum agro co-
aluit competere adstruit: quia respondemus cum Glossa in d. §. si Ti-

sim

tius in verbo commutatur, rei vendicationem ad evellendam ipsam plan-
tam vel arborem non dari, sed ad ejus aestimationem. (d) §. qua rati-
one 32. Instit. d. tit. ubi et si quae in alterius solo seminata sunt solo ce-
dant, tamen poterit se tueri adversus dominum doli mali exceptione nisi
precium & impensas dominus paratus sit ei refundere: Iure Saxo-
num secus est quo seminans impensas omnino perdit.
Landrecht / lib. 2. articul. 46. Zobelius par. 2. differentiar. differentia
63. (e) §. literæ 33. Instit. d. tit. L. qua ratione 9. §. literæ. 1. ff.
de adquir rer. dominio. (f) §. si quis 43. Instit. d. tit. d. L. qua ra-
tione 9. §. Sed non 2. cui non contra dicit Paulus in L. in rem. actio 23
§. sed & id 3. ff. de rei vendic. Gæddæus add. L. Labeo 14. num. 13.
de V. S. Donell. 4 comment. 36. Dissent. Cuiac. Hotom. Antonius
Matth & communiter Institutistæ add. §. si quis 34. & alij, qui expres-
sam antinomiam statuunt.

IX.

Specificatio est, quando ex materia sive eadem, sive di-
versa atque illa vel mea, vel aliena, vel aliena tantum meo no-
mine speciem facio: hac enim in retalis placuit distinctio, ut si
species ad materiam reverti possit, ego materiei dominus effici-
ar: Si non possit reverti, illum dominum esse qui fece-
rit.

§. quum ex aliena 25. Instit. de rer. divis. L. adeo 7. §. cum
quis 7. ff. de adquir. rer. dominio. An autem quod de qualibet
alia specie diximus idem quoque de navi dicendum sit non
constat inter omnes. Et navis eandem quam cuiuslibet alterius
speciei rationem esse concludo. L. Minutius 6 1. ff. de R. V. cui adver-
tur L. sed si meis 26. ff. de adquir. rer. dominio ad quam respondet Cui-
jac. in notis Instit. ad d. §. quum ex aliena Connan, 3. comment. cap. 6.
Diss. Ant. Fab. 6. coniect cap. 15. Quid autem si sine volun-
tate dominorum confusio fortuito facta est, species ex illa
confusione facta cuius erit? Er utriq; communem esse cum vl-
piano conludo L. idem Pomponius 7. ff. de R. V. §. si duorum mate-
r. 28. vers. quod si fortuito in quo Theophilus legendum monet N O N
idem juris: quæ tamen lectio repugnat veteribus libris Pandectarum &
ipso etiam juri rationi.

Tradi-

Traditio (a) est vera vel quasi: (b) illam admittunt res corporales, hanc incorporales: illa sit verè vel fictè: veræ cum res mobiles de manu in manum traduntur, immobiles verò pedibus, vel oculis adpræhenduntur (c) fictè quando res traditur certæ vel incertæ personæ, certæ aut nuda voluntate (d) aut signo: (e) incertæ missilium jaectu (f) hæc in patientia & rei uisu subsistit.

(a) Ultimus hic de jure gentium adquirendi modus omnium potissimum est, cæteri enim omnes per Synecdochem sub hoc occultantur.
 (b) Vult. ad §. per traditionem 41. num. 4. Instit. de rer. divisi. & lib. I. I. R. cap. 70. num. 20. cum seqq. (c) L. possessio. 1. §. si iusserim 2 1. L possideri. 3. §. & adipiscimur. 1. ff. de adquir. possess. (d) §. interdum 44. Instit. d. tit. (e) §. item si quis 45. Instit. d. tit. L. clavibus traditis 74. ff. de contrah. empt. (f) §. hoc amplius 46. Instit. de tit. Si ergo tibi tradam pecuniam eo animo ut tibi donem, tu verò non accipias eo animo ut tibi donatam velis, sed fortasse cum ego tibi deberem, illam accipias in solutum an efficax erit traditio? Et efficacem esse concludo. per L. cum in corpore 36. ff. de adquir. rer. domin non obstante L. Si ego 18. ff. de reb. credit, in cuius conciliatione sequor Vulteum ad d. §. per traditionem num. 6. 7. & seqq. recta sententia Donelli 4. comment. 18. Iulij Pacij 3. enant. quest. 67. Duarenii cap. 2. ff. de rebus creditis.

Corollarij loco quæritur an inter prædia stipendiaria & tributaria sit aliqua differentia?

Theophilus in §. per traditionem 41. Instit. de rer. divisi. quem pleriq. probant stipendiaria prædia aut fuisse quæ populo, tributaria quæ Principi vectigal penderent: stipendum populi, tributum Principis. Et hæc differentia confirmari posse videtur L. usufructus legato 7. 5. quoni
am 2.

am 2. ff. de V/ufruct L. neq; stipendium. 13. ff. de impen-
sis in res dot. fact. L. aufertur ei. 46. s. ut debitoribus fisci
5. ff de jure fisci: Cui sententia etiam videtur subscribe-
re Hotomannus ad d. s. per traditionem: Mihit tamen ve-
ra non videtur, neq; unquam apud veteres recepta: quā-
vis non ignorem ex partitione Augusti provincias alias
fuisse populi, alias Principis: & aliud fuisse erarium po-
puli seu reipublicæ, aliud Principis. Nam disertè Ulpia-
anus & Pomponius in L. ager est locus 27. s. stipendium,
aiunt, stipendium etiam tributum vocari. quibus accedit
Imperator in d. s. per traditionem, in verbis nulla est dif-
ferentia: Accedit his Cicero s. Verrina qui quod plerum-
que alijs in locis tributum, id eo in loco vectigal stipendiari-
rum vocat. Sic quod Cæsar Gallis imposuit Suetonius
vocat stipendium, Eutropius tributum. Britanos quo
que à Cæsare tributarios C. Rufus: stipendiarios Eutro-
pius factos esse testatur. Nec obstant priores loci in qua-
bus duo hæc vocabula non aliud significantia sed ut sœpè
alias εὐπολιτίας, hoc est maioris declarationis aut cer-
titudinis caussa conjunguntur Theophilus autem in anti-
quitate sœpè solet peccare. Cujacius in princip. tie. In-
stit. de nuptijs in notis Anton. Augustinus lib. 3. emen-
dat. cap. 7.

II.

An pro re inventa μηνύτεον hoc est inven-
tionis præmium honestè possit exigi.

Negamus: propterea quod rem inventam teneatur quis restituere do-
mino lege justitiae cap. si quid invenisti 14. quæst. 5. Igitur gratis id fa-
cere debet cum opera justitiae venalia non sint, nec justitia sit materia
vendibilis, quippe teste Cicerone lib. 1. de L. iniquissimum est justitiae
mercedem querere. Accedit his L. falsus creditor 43. q. quid ergo. 9. ff.
de furtis

de furtis in verbis non probe petat aliquid. Et huic sententiae subscribit Bartol. in d. §. quid ergo quem sequitur Didacus Covarruvias in relect. cap peccatum de R.I. in 6. p. 2. §. 3. num. 3. Cuiac. 11. observat. 18. Zobelius in differentijs juris Civilis & Saxonici parte 2. differentia 6 1. num. 6. & 8. Pro labore tamen impenso in ea requirenda & invenienda justè mercedem aliquam recipi dicit Bartol. mod d. loco. Chassanæus in consuetud. Burgund. rubric. 1. § 3. num. 1. & Zobelius supra d. loco. num. 7. Sed his quæ dicta sunt adversari videtur, quod lege justitiae saltem caritatis præcepto teneatur quis furem indicare, ut & servum fugitivum, uti annotatum est communi omnium sententia in cap. qui cum fure de fur & in cap. dilectus de excess. prælat. Glossa & Bart. in L. Civile C de furt: attamen ob indicatum servum fugitivum aut furem solet merces accipi ut clarè probatur in L. solent. 15. vers. solent. ff. de præscript. verb. Solent inquit Vlpianus etiam mercedem huius rei accipere & sic indicare nec videtur illicitum esse hoc quod datur, cui consentit L. idem 4. §. Si tibi indicium dedero 4. ff. de condict. ob turpem caus. Ergo non tenetur quis gratis facere id quadratione præcepti ad justitiam pertinentis agere tenebatur. Verum respondeo, in d. locis præmium indicij fuisse receptum ob laborem et industriam inquirendifurem, non ob ipsius furis manifestationem. que solutio probatur in d. L. solent. 1 §. dum ibi Iure consultus vocat mercedem quod datum est causa indicandi furem: merces autem respectu laboris propriè dicitur sicuti notissimum est. Deinde obstat alterum ab injuria defendere non tantum jure pontificio receptum c. dilecti c. quantæ & ibi glossa & Dd. de sent. ex communic. in 6. sed & jure Civili argument. L. culpa caret ff de R.I. nibilo tamen minus licet quis teneatur alterū defendere lege justitiae & charitatis præcepto, non tenetur id gratis agere, optimus textus in L. si pater 3 4. §. si quis 1. ubi Ictus scribit. instam esse in hac specie laboris mercedem. Sed respondeo id procedere in laboris stipendium & mercedem Covarruvias d. loco. num. 4.

DISP. VI.

AD

DN. ANDRE^E
AM LVCANVM
Respondentem.

Lucanum studijs pallescere vidit Apollo,
Vidit, & arridenstalia dicta dedit.
Perge ita, flos juvenū nō indotatus abibis;
Iste tibi pariet commoda multa color,
Scilicet ingenuas primum qui pallet ob artes,
Purpurat ingenij post modò luce sui.
Musis invitis fac:

Matthias Polenius. S.

EIDEM.

In genio pugnas alacris **LVCANE**, Themistos
Dum docta illuſtras scita verenda Thess.
Macte isto canimo fortunatissime, macte
Viribus his, & tam divite mentis ope.
Quid moneo? injussus pugnas non Marte, sed arte.
Et victor laudes inde referre cupis.
Hem precor, auspicio vincas atq; omine lato
Quod Te vi mentis vincere posse vides.
Scilicet hac Patriæ ratione futurus honories,
Et quem gratus habes Totum in amore, Patri.

Civi & amico carissimo deproperabam
Zacharias Hoffman.

Eidem

EIDEM.

NON genio, ANDREA, totus servire laboras,
Sed magis ingenio commodus esse tuo;
Non velut OEnides dextrà venabula torques,
Carnenec sprorum cura beare cutem;
Iuris te recinet ratio, Legumq; pererrans
Campos, his, in quā sit fera parte, vides,
Perge ita per Themidos sacram decurrere sylvam,
Deq; feris verum suscipe consilium.
Post humana non genio venient sic nomina: vives
Laude sed ingenij tempus in omne tui.

Amoris ergo facieb.

Ioannes VVirth. SiL.

ALIVD.

Qvalis conatus Themidos penetrasse facellum,
Flosculē Pierijs, & ocellē Themistos aquai
Astræq; iubar: quæ per contarier ausa
Arcana Astræ? O quantum fertilitatis
Præturit ingenij labor? O fatura salubris.
Quis dubitet Shadā non facundasse medullam?
Vsg; adeo vegetum quis rara mentis acumen
Palladium Numen non concessisse negabit?
Effluit ore favus rorescit ut imbris aether
Ac acies mentis quævis subtilia vibrat.
Ut cœpsti satanas ultra pertexere cœpsum,
Laureolæ redimitus eris Diadema, macte
Andrea, & meritos ponet tibi Pindus honores.

Moris quin potius amoris ergo

VVolffgangus Miser B.M.

Coll. diss. A. 222, misc. 52